

MALUJEME na sklo

Karla Hátleová

Šikovné
Ruce

GRADA

Upozornění pro čtenáře a uživatele této knihy

Všechna práva vyhrazena. Žádná část této tištěné či elektronické knihy nesmí být reprodukována a šířena v papírové, elektronické či jiné podobě bez předchozího písemného souhlasu nakladatele. Neoprávněné užití této knihy bude **trestně stíháno**.

Používání elektronické verze knihy je umožněno jen osobě, která ji legálně nabyla a jen pro její osobní a vnitřní potřeby v rozsahu stanoveném autorským zákonem. Elektronická kniha je datový soubor, který lze užívat pouze v takové formě, v jaké jej lze stáhnout s portálu. Jakékoliv neoprávněné užití elektronické knihy nebo její části, spočívající např. v kopírování, úpravách, prodeji, pronajímání, půjčování, sdělování veřejnosti nebo jakémkoliv druhu obchodování nebo neobchodního šíření je zakázáno! Zejména je zakázána jakákoliv konverze datového souboru nebo extrakce části nebo celého textu, umisťování textu na servery, ze kterých je možno tento soubor dále stahovat, přitom není rozhodující, kdo takovéto sdílení umožnil. Je zakázáno sdělování údajů o uživatelském účtu jiným osobám, zasahování do technických prostředků, které chrání elektronickou knihu, případně omezují rozsah jejího užití. Uživatel také není oprávněn jakkoliv testovat, zkoušet či obcházet technické zabezpečení elektronické knihy.

OBSAH

Obsah	3	Malovaná kovová konvička	32
Úvod	5	Fusingové sluníčko	33
Druhy barev a kontur	6	Cédéčkové hodiny	34
Barvy na sklo	6	Holandská vitráž	35
Kontury	8	Závěsná dekorace	36
Pomůcky	9	Malovaný šperk	37
Techniky malování	10	Váza a miska se síťovým vzorem	38
Malování s konturami	10	Květovaný porcelán	39
Malování bez kontur	12	Smaltovaná mycí souprava	40
Tupování barev	13	Talíř v černé, bílé a zlaté	42
Zapouštění barev	14	Beruškové kameny	43
Stékání barev	15	Malovaný rámeček na fotku	44
Použití gelu na sklo	15	Malovaný obraz	45
Tipy a triky	16	Africká vázička	46
Malování za pomoci šablon	16	Lampička	47
Malování na kulaté sklo	18		
Rovné kroužky kolem láhve	18		
Podmalba talířů	19		
Obsah místo barvy	20		
Fusingové polotovary	20		
Vitrážové malování	21		
Vitráž s olověnými páskami	21		
Míchání barev	22		
Odstraňování chyb	22		
Vypalování skla	23		
Pracovní postupy	24		
Sklenky na víno	24		
Motýlí vitráž	25		
Barborková váza	26		
Modré dózy	27		
Lahvička na sirup	28		
Talíř s podmalbou	29		
Vánoční ozdoby	30		

ÚVOD

Také máte tak rádi dokonalost skla? Jeho čistotu, průzračnost a lesk? A také vám učaroval pohled na světlo procházející barevnými plochami vitrážových oken?

Já vím, do výroby vitráží se asi nepustíte, ale trochu z toho skleněného kouzla si přece jen dopřát můžete. Navíc ještě zažít ten krásný pocit, že to malé kouzlo vzniklo zásluhou vašich šikovných rukou.

Je to tak snadné koupit si pár barev na sklo a pustit se do malování. Z tvoření a jeho výsledků budete mít radost jistě nejen vy, ale třeba i vaše děti, které mnohé techniky zdobení skla určitě báječně zvládnou. Malované sklenky, vázy, obrázky i šperky se navíc mohou stát krásným a originálním dárkem pro všechny, které máte rádi.

Nemějte strach, že malovat barvami na sklo nezvládnete. Tato kniha vám představí různé způsoby použití těchto barev, pomůže vám při jejich výběru a provede vás krok za krokem správnými postupy malování. Upozorní vás také na možné chyby a poradí s jejich odstraňováním. Navíc vám ještě přináší množství šablon s různými motivy a mnoho inspirací k malování i dalších povrchů jako jsou kov, smalt, porcelán atd.

Nic už tedy nestojí v cestě vašim prvním pokusům o hru s barvami na sklo.

Věřím, že se vám bude malování dařit, že vám bude přinášet radost a že si práci s barvami na sklo zamilujete.

Karla Hátleová – Kajjka

DRUHY BAREV

BARVY NA SKLO

Na našem trhu najdete mnoho druhů barev na sklo. Než se rozhodnete k nákupu některých z nich, rozmyslete si, jaké sklo chcete převážně malovat. Každé barvy mají své výhody i nevýhody a každé se hodí k jinému druhu zdobení skla.

- Barvy můžeme jednoduše rozdělit na vypalovací a nevypalovací.
- Také je můžeme dělit podle toho, čím se ředí.
- No a pochopitelně i podle toho, jak moc jsou barvy průhledné. Podle krycích schopností jsou barvy transparentní (průhledné), poloprůhledné a krycí.

Stranou teď ponechávám barvy slupovací, kterými rády malují hlavně děti.

Vypalovací barvy

Už z názvu je jasné, že první druh barev se fixuje vypálením. Běžné hobby barvy stačí vypálit doma v elektrické troubě. Tyhle barvy si určitě vyberte v případě, že chcete malovat užitkové sklo, které budete muset umývat. Po vypálení můžete předměty běžně používat. Častější mytí v myčce nádobí může však barvy porušit.

Při výběru vypalovacích barev se ptejte na to, čím jsou barvy ředitelné, a také po jakou dobu a na jakou teplotu se vypalují.

Nevypalovací barvy

To, že barvy nejsou vypalovací, znamená, že nejsou vhodné k malování předmětů, které budete častěji umývat. Vyberte si je v případě, že budete malovat hlavně barevná sklíčka do oken, nebo obrázky na skle.

Při jejich nákupu se zeptejte hlavně na to, čím jsou ředitelné a pak také na dobu schnutí. V obchodech jsou totiž k dostání i barvy, které schnou 24 hodin a práce s nimi je odlišná od běžného malování.

Nevypalovacím barvám většinou nesvědčí dlouhodobější vystavení účinkům vlhkosti. Dokonce i pára vznikající při vaření může po čase poškodit malované předměty. Myslete na to, pokud si budete chtít vyzdobit malovanými předměty kuchyň.

Barvy ředitelné lihem

Lihem ředitelné barvy mají jasné barvy, dobře se rozlívají i míchají. Tyto barvy nebývají vypalovací. Ředění lihem není složité, ale pokud chcete do malování zapojit děti, možná bude lepší zvolit jiný druh barev.

Barvy ředitelné organickými ředidly

Také barvy ředitelné organickými ředidly mají brilantní odstíny, výborně se rozlívají, prolínají, zapouští a stínují. Tyto barvy bývají i vypalovací, ale při vypalování musíte počítat s určitým zápachem vznikajícím vypalováním ředidla. Stejně, jako barvy ředitelné lihem, ani barvy ředitelné organickými ředidly nejsou vhodné pro malování s dětmi.

Barvy ředitelné vodou

Vodou ředitelné barvy velmi rychle schnou, což je někdy výhodou a jindy nevýhodou. Dobře drží na oblých předmětech, protože díky vyšší hustotě méně stékají. Bývají jemně matnější ve srovnání s barvami ředitelnými lihem nebo ředidly. Při vypalování nejsou nijak cítit, po vypálení výborně drží. Jsou vhodné i pro malé děti.

DRUHY BAREV

KONTURY NA SKLO

K barvám na sklo patří také kontury. I mezi konturami jsou rozdíly a to nejen v barevnosti.

Vypalovací a nevypalovací

Stejně jako barvy, jsou i kontury vypalovací a nevypalovací. Pokud používáte vypalovací barvy na sklo, vyberte si i vypalovací konturu. Při jejím nákupu se nezapomeňte zeptat na dobu a teplotu vypalování. Pokud budete muset na namalovaném hrnečku vypalovat barvu při 150 °C a konturu jen při 130 °C, bude to problém.

V kovu nebo v plastu

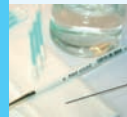
Další rozdíl bývá v balení kontur. Některé kontury jsou v kovových tubách, jiné

v plastových. Každá z variant má své výhody i nevýhody.

S kovovými tubami se velice dobře maluje hlavně proto, že mají plastový hrot s vhodným průměrem. Kontura z tuby vytéká velmi lehce a není potřeba na tubu příliš tlačit. Stává se však také, že kovový obal kontury praskne a kontura se stane nepoužitelnou. Pokud konturu dlouho nepoužíváte, barva v ní vysychá nebo vodnatí.

Plastové tuby uchovávají konturu v nezměnné podobě opravdu velmi dlouho. Při práci s nimi je ale potřeba větší síly, a také se nejspíš neobejdete bez speciálních kovových nástavců, které upravují tloušťku čáry vytlačované kontury.

Nejčastěji používané potřeby při malování:

- přípravek na odmaštění skla před malováním
- štětce s umělým vláknem
- kelímek s vodou nebo ředidlo či líc
- nádobky na míchání barev (můžete použít i kalíšky od čajových svíček)
- papírové utěrky
- vatové tyčinky
- špendlík na odstranění nechtěných šmouh
- papírová páska
- houbičky na tupování

TECHNIKY MALOVÁNÍ

MALOVÁNÍ S KONTURAMI

Toto je asi nejrozšířenější technika malování na sklo. Nejprve namalujete obrys konturou a po zaschnutí kontur obrázek vybarvíte. Je to snadné a hezké. K této technice se hodí všechny typy barev.

Při malování konturou stačí dodržet několik pravidel:

- 1)** Malíčkem, nebo celým zápěstím ruky, v níž držíte konturu, se opřete třeba i přímo o malované sklo a tím si zpevníte ruku. Tohle opření o sklo chce
- 2)** Hrot kontury přiložte při malování přímo na sklo – ne nad sklo! Pokud není hrot tuby vedený po skle, kontura se trhá a nedělá tenkou linií.

Rychlost tahu kontury ovlivňuje sílu čáry a také její rovnoměrnost.

- 3) Před každým tahem si otřete hrot kontury o papírovou utěrku, aby se sklo neumazalo přebytečnou barvou a na začátku jednotlivých tahů nevznikaly konturové kaňky.
- 4) Dávejte pozor na spoje a překrytí čar. Tam, kde jdou čáry přes sebe, dotáhněte čáru těsně ke kontuře už namalované a opatrně jí přeskočte. Pokud děláte čáru přes více již namalovaných čar, raději počkejte, až spodní čáry uschnou a teprve přes suché kontury vrchní čáru domalujte. Tohle jde ale jen u čar, které se nikde nenapojují, protože napojovat čerstvou čáru na zaschlé nedopadá dobře.
- 5) Hrot tuby nikdy netlačte proti směru vytékání kontury. Udělala by se tím dvojitá čára, nebo přinejmenším ošklivé šmouhy kolem čáry. Pokud se vám přece jen šmouhy kolem čáry udělají, nechte konturu lehce oschnout – ani málo ani moc a pak šmouhu opatrně

seškrábněte špičkou špendlíku, položte lehce na plochu.

- 6) A nejcennější rada: nelamte si hlavu s každou malou chybičkou. Musí být přece vidět, že jde o ruční práci.

Pro malování barvou je pravidel o něco méně:

- 1) S vybarvováním začněte až po dokonalém zaschnutí kontur.
- 2) Pod malované sklo vložte bílý papír (do sklenic třeba papírový kapesník), abyste dobře viděli kontury a barvy. Papír nesmí přiléhat až na sklo, jinak optické zkreslení způsobí, že nedotáhnete barvu až ke konturám.
- 3) Nešetřete barvou. Na sklo kápněte větší kapku barvy a tu pak jemně špičkou štětce roztahujte směrem ke konturám. Tak docílíte toho, že na skle nebudou vidět tahy štětcem.
- 4) Barvy můžete do sebe vzájemně zapouštět, dokud jsou mokré. Napojovat novou barvu na již zaschlou není hezké.

TECHNIKY MALOVÁNÍ

MALOVÁNÍ BEZ KONTUR

Pro malování bez kontur si vyberte hustší barvu. Jednotlivé barvy můžete mezi sebou za mokra prolínat, nebo vedle sebe naopak klást barvy vždy po zaschnutí, a tak zabránit jejich slití.

Po namalování obrázku a po dokonalém zaschnutí barev můžete dodatečně dokreslit jemné tahy konturou spíše jen pro zvýraznění obrázku, než pro oddělení jednotlivých barevných ploch.

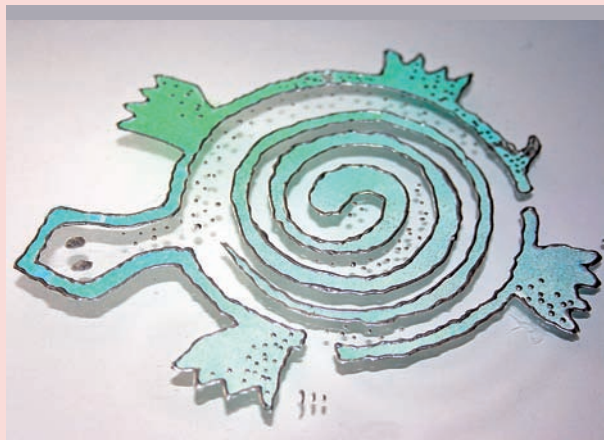
Malování bez kontur je více podobné klasické malbě.

TUPOVÁNÍ BAREV

Technika tupování barvy je velmi jednoduchá, takže jí snadno zvládnou i děti. Jedná se o nanášení barvy pomocí houbičky. Barvy si připravte na podložku například ze sololaku, nebo silné folie. Z této podložky budete nabírat barvu na houbičku. Na houbičku nabírejte jen malé množství barvy, aby vznikl hezký saténový efekt. Při tupování je pěkné používat i šablony. Můžete vytvářet pozitivní i negativní obrázky.

Positivní obrázek vznikne tak, že na sklo nalepíte šablonu, v níž obrázek vlastně chybí a vznikne právě natupovanou barvou.

Negativní obrázek vznikne nalepením vlastního obrázku a přetupováním barvou. Obrázek je pak vidět jako prázdná plocha v ploše natupované barvy.

Při tupování můžete jednotlivé barvy do sebe vzájemně prolínat tak, že začnete tupovat jeden odstín barvy a plynule přejdete do barvy druhé.

TECHNIKY MALOVÁNÍ

ZAPOUŠTĚNÍ BAREV

Jednotlivé barvy můžete do sebe vzájemně zapouštět. Zapouštění jde dělat pouze v mokrých barvách. Čím je barva řidší, tím plynulejší je prolínání odstínů. Plynulé prolínání barev se používá hlavně v případě, že chcete obrázek stínovat. Pokud do sebe budete zapouštět barvy husté, jejich smíchání nebude plynulé, ale vzniknou různé ornamenty podle směru tahů štětcem.

Zvláštní kouzla vzniknou zapouštěním velmi hustých barev, které mezi sebou promícháte hrotem špendlíku. Do větší vrstvy ještě mokré podkladové barvy nakapejte jiný odstín barvy a tu pak hrotem špendlíku lehce vmíchejte do spodní barvy. Tuto techniku využijete například při výrobě originálních malovaných šperků.

STÉKÁNÍ BAREV

Další velmi jednoduchou technikou je stékání barev. Na sklo nakapejte větší množství barvy a tu pak nechte volně stékat po skle. Nakláněním skla se bude měnit směr stékání barev. Pokud na sklo nakapete různé odstíny barev, budou se při stékání mezi sebou míchat a tím vzniknou nové odstíny. Pokud například necháte po skle stékat současně modro a žlutou barvu, pak v místech, kde se barvy slijí dohromady, vznikne barva zelená.

Po zaschnutí barev můžete ke zdobení použít ještě kontury a barvy, ale není to nutné.

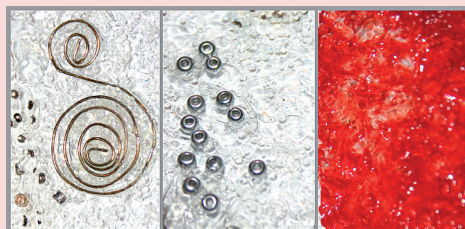

POUŽITÍ GELU NA SKLO

Kromě klasických barev jsou na našem trhu v prodeji i různé pasty, gely a hmoty určené k dekoraci skla. Jednou z nich je například čirý gel na sklo, kterým můžete imitovat strukturální skla. Gel obsahuje drobné kuličky a při nanášení na sklo je bílý.

Nanáší se štětcem nebo špejlí ve vrstvě silné cca 2 – 3mm. Do vlhkého gelu můžete vyrývat reliéfy, vmačkávat do něj korálky, drátky nebo glitry. Gel také můžete přibarvit transparentními barvami na sklo. Po zaschnutí je gel průhledný.

Pro dokonalou fixaci je dobré gel vypálit. Vypalujte jen dobře proschlý gel a při vypalování nepřekročte teplotu 140 °C.

TIPY A TRIKY

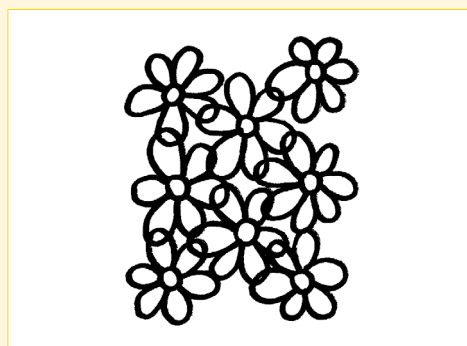
MALOVÁNÍ ZA POMOCI ŠABLON

Ne každý se cítí na malování od ruky. Právě sklo je ideální materiál pro použití šablon protože je průhledné. Jako šablona může posloužit jakýkoli obrázek s hezkým motivem.

Pokud malujete ploché sklo, stačí jen šablonu položit pod sklo.

Pokud budete malovat například sklenice, nebo dózy, připevněte do nich šablonu takto:

- 1) Připravte si obrázek, který se vejde do dekorovaného předmětu a při přiložení na jeho vnitřní stěnu se nikde nekrčí.
- 2) Obrázek lehce navlhčete a přitiskněte na vnitřní stěnu předmětu. Obrázek se tím přilepí na sklo a při malování se neposouvá.
- 2) Obrázek pak na sklo namalujte konturou, nebo vybarvěte přímo barvami.

Dalším způsobem malování za pomoci šablon je ještě snazší.

- 1)** Například ze samolepící tapety si vystříhejte motivy, které chcete malovat.
- 2)** Šablonu nalepte na malovaný předmět a volné plochy vybarvěte barvami na sklo. Barvy nedotahujte až k okrajům šablony, aby se nepřilepily k tapetě.
- 3)** Po zaschnutí barev folii odlepte.

Když potřebujete přenést motiv na porcelán, kov nebo smalt, máte několik možností, jak to udělat.

- 1)** K přenosu motivu použijte kopírovací papír.
- 2)** Nebo motiv namalujte podle šablony obyčejným fixem na potravinářskou folii. Folii pak přitiskněte na porcelán. Motiv se tím přetiskne. Pozor! Motiv je stranově obrácený.
- 3)** Další způsob je nejjednodušší. Šablonu z rubové strany začerněte měkkou tužkou, přiložte černou stranou třeba na smalt a motiv na lícové straně obtáhněte ostrou tužkou.

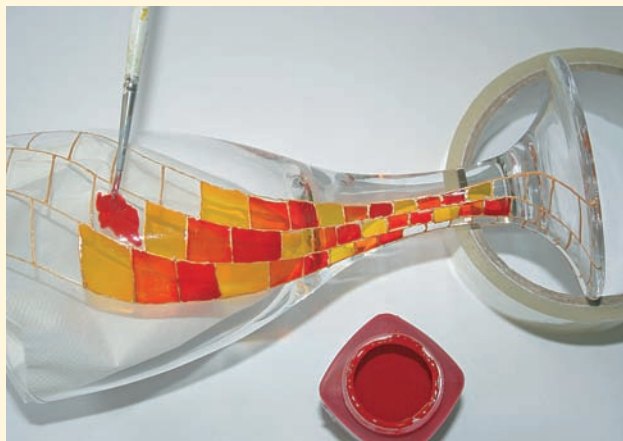
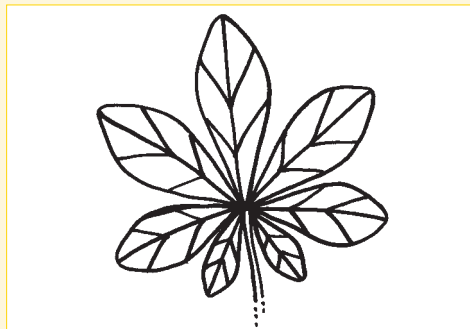

MALOVÁNÍ NA KULATÉ SKLO

Každá barva na nerovném skle trochu stéká. Sklenice, vázy a většina ostatního užitkového skla je oblá. Pokud se tedy chcete vyhnout stékání barev například po sklenici, snažte se malovat vždy co nejvodorovnější plochy.

Aby se například sklenice při malování nekutálela po stole, položte jí třeba na papírový kruh od lepicí pásky, nebo na její okraj připevněte kolíčky na prádlo.

Pro malování oblého skla si vybírejte vzory, které vám umožní vybarvovat vodorovné plochy bez napojování barvy při otáčení předmětu.

ROVNÉ KROUŽKY KOLEM LÁHVE

Namalování rovného proužku kolem láhve chce buď dost šikovnosti, nebo speciální pomůcku – točnu na malování, nebo docela jednoduchou malou „fintu“. Do láhve napusťte vodu, láhev postavte na rovnou podložku a konturou obtáhněte na skle hranici hladiny. Podle přilévání vody malujte další kroužky blíž a blíž k hrdlu láhve. Pokud postavíte láhev na šikmou podložku, můžete malovat kroužky šikmé.

PODMALBA TALÍŘŮ

Většina hobby barev na sklo by neměla přicházet do přímého styku s potravinami a sliznicemi. Proto při zdobení talířů malujte na jejich spodní stranu. Tenhle druh malování se jmenuje podmalba a má maličko jiná pravidla, než klasické malování.

- 1) Nejprve namalujte konturou vzor podle šablony. Hotový obrázek bude strano-
vě převrácený.
- 2) Při vybarvování jednotlivých ploch nejprve namalujte detaily, které by při běžném malování byly malovány jako poslední. Potom teprve přes ně vybarvujte plochu barvou. (příklad: mají-li být bílé puntíky na červené sukni panenky, při klasickém malování byste nejprve vybarvili sukni červeně a po zaschnutí barvy domalovali bílé puntíky. Při podmalbě nejprve namalujte bílé puntíky a po jejich zaschnutí celou plochu vybarvíte červeně. Na vrchní straně talíře budou pod sklem puntíky vidět.
- 3) Při podmalbě talířů nemusíte malovat vždy technikou s konturami, pravidlo s postupem nanášení barev se však nemění.

